

Flora en fauna

In dit bureauonderzoek is de bestaande situatie vanuit ecologisch oogpunt beschreven en is vermeld welke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Vervolgens is aangegeven waaraan deze ontwikkelingen – wat ecologie betreft - moeten worden getoetst. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen het toetsingskader dat door wettelijke regelingen wordt bepaald en het toetsingskader dat wordt gevormd door het beleid van Rijk, provincie en gemeente. Dit bureauonderzoek kan eveneens dienen bij nieuwe ontwikkelingen waarover op dit moment nog geen duidelijkheid bestaat.

Huidige situatie

De wijk groenord is een naoorlogse woonwijk die zich vooral karakteriseert door blokken met hoogbouw met daartussen en daaromheen veel openbaar groen. Laagbouw met particuliere tuinen is beperkt aanwezig. Langs de hoofdassen worden belangrijke laanbeplantingen aangetroffen. Grote delen van het plangebied zijn in de afgelopen jaren heringericht of gerenoveerd. Groen en natuur bestaat vooral uit parken en plantsoenen met bomen, heesterbeplanting en bosplantsoenen. Er liggen binnen het plangebied enkele watergangen. Met uitzondering van boerderij Landvreugd, aan de Sweelincksingel, zijn er geen objecten of structuren overgebleven die verwijzen naar het oorspronkelijke weidelandschap.

Beoogde ontwikkelingen

Het bestemmingsplan is consoliderend van aard. Er worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Dit betekent dat binnen de juridische regeling functieveranderingen in panden mogelijk zijn, maar geen grootschalige herinrichtingen mogelijk zijn. Het plan biedt wel ruimte tot kleinschalige ontwikkelingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het bouwen van aan- of bijgebouwen (al of niet omgevingsvergunningplichtig) of het aanleggen van paden of verhardingen. In dit bureauonderzoek is aangegeven waar deze kleinschalige ontwikkelingen aan dienen te worden getoetst.

Toetsingskader

Beleid

Het rijksbeleid ten aanzien van de bescherming van soorten (flora en fauna) en de bescherming van de leefgebieden van soorten (habitats) is opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De uitwerking van dit nationale belang ligt bij de provincies. De bescherming van de EHS is in Zuid-Holland in de provinciale Structuurvisie nader uitgewerkt.

Normstelling

Flora- en faunawet

Voor de soortenbescherming is de Flora- en faunawet (hierna Ffw) van toepassing. Deze wet is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De Ffw bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. De wet maakt hierbij een onderscheid tussen 'licht' en 'zwaar' beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik, gelden voor sommige, met naam benoemde soorten, de verbodsbepalingen van de Ffw niet. Er is dan sprake van vrijstelling op grond van de wet. Voor zover deze vrijstelling niet van toepassing is, bestaat de mogelijkheid om van de verbodsbepalingen ontheffing te verkrijgen van het Ministerie van Economische Zaken. Voor de zwaar beschermde soorten wordt deze ontheffing slechts verleend, indien:

- er sprake is van een wettelijk geregeld belang (waaronder het belang van land- en bosbouw, bestendig gebruik en dwingende reden van groot openbaar belang);
- er geen alternatief is;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient in het geval van zwaar beschermde soorten of broedende vogels overtreding van de Ffw voorkomen te worden door het treffen van mitigerende en /of compenserende maatregelen, aangezien voor dergelijke situaties geen ontheffing kan worden verleend. Met betrekking tot vogels hanteert het Ministerie van Economische Zaken de volgende interpretatie van artikel 11:

De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn, en slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Er zijn hierop echter verschillende uitzonderingen, te weten:

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Ffw het gehele seizoen.

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruikmaken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

In de 'aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het hele jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De soorten uit categorie 5 vragen soms wel om nader onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

De Ffw is voor dit bestemmingsplan van belang, omdat bij de voorbereiding van het plan moet worden onderzocht of deze wet de uitvoering van het plan niet in de weg staat.

Natuurbeschermingswet 1998

Uit het oogpunt van gebiedsbescherming is de Natuurbeschermingswet 1998 van belang. Deze wet onderscheidt drie soorten gebieden, te weten:

- a. door de minister van EZ (voormalig Ministerie van EL&I/LNV) aangewezen gebieden, zoals bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- b. door de minister van EZ (voormalig Ministerie van EL&I/LNV) aangewezen beschermde natuurmonumenten;
- c. door Gedeputeerde Staten aangewezen beschermde landschapsgezichten.

De wet bevat een zwaar beschermingsregime voor de onder a en b bedoelde gebieden (in de vorm van verboden voor allerlei handelingen, behoudens vergunning van Gedeputeerde Staten of de Minister van EZ). De bescherming van de onder c bedoelde gebieden vindt plaats door middel van het bestemmingsplan. De speciale beschermingszones (a) hebben een externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze zones plaatsvinden verstoring kunnen veroorzaken en moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats.

Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan moet worden onderzocht of de Natuurbeschermingswet 1998 de uitvoering van het plan niet in de weg staat. Dit is het geval wanneer de uitvoering tot ingrepen noodzaakt waarvan moet worden aangenomen dat daarvoor geen vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 zal kunnen worden verkregen.

Bestemmingsplan de Groene Long

Groengebieden en water zoals aangewezen op de plankaart van bestemmingsplan de Groene Long hebben op lokaal niveau een verhoogde beschermingsstatus. Deze gebieden maken onderdeel uit van de stedelijke ecologische structuur.

Onderzoek

Gebiedsbescherming

Het plangebied vormt geen onderdeel van en ligt niet nabij een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals Natura 2000. Het plangebied maakt ook geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een aantal delen van het plangebied maken onderdeel uit van de Groene Long van Schiedam. Deze gebieden dienen in dit bestemmingsplan eveneens een verhoogde beschermingsstatus te krijgen als onderdeel van de stedelijke ecologische structuur.

Soortenbescherming

De huidige ecologische waarden zijn vastgesteld aan de hand van lokale kennis van de auteur, foto's van het plangebied, algemene ecologische kennis en verspreidingsatlassen/gegevens.

Vaatplanten

Het plangebied wordt vrij intensief beheerd. Het plangebied is lokaal redelijk geschikt voor de vestiging van beschermde planten. Met name in de oevers van water kunnen zich beschermde planten hebben gevestigd zoals de Rietorchis. In bosplantsoenen en op ruigtes komen onder ander

de brede Wespenorchis voor. Gezien de periode van bouw is er nauwelijks reden om aan te nemen dat zich hier beschermde muurplanten hebben gevestigd.

Vogels

In het groen komen tuin- en struweelvogels voor. Hier zijn soorten als koolmees, roodborst, winterkoning en merel aanwezig. Spreeuw, huismus, gierzwaluw en kauw kunnen broeden in (de omgeving van) de bebouwing. De bomen bieden nestgelegenheid aan onder andere de kraai, grote bonte specht en boomkruiper. De waterpartijen bieden leefgebied aan watervogels als meerkoet, wilde eend en waterhoen.

Zoogdieren

In de groengebieden worden diverse grondgebonden zoogdieren aangetroffen en verwacht. Soorten die voorkomen zijn de licht beschermde soorten zoals de huisspitsmuis, veldmuis, egel, wezel en gewone woelmuis. Regelmatig doet de vos het gebied foeragerend aan.

De bomen en bebouwing bieden mogelijkheid voor vaste verblijfplaatsen of overwinteringsplaatsen van vleermuizen. Het opgaande groen kan daarnaast fungeren als foerageergebied of onderdeel zijn van een vlieg- of migratieroute van vleermuizen.

Groenord bestaat uit hoogbouw waarvan de kopse gevels van de flats voorzien zijn van een omvangrijke spouwmuur die voor vleermuizen via talrijke stootvoegen toegankelijk is. Veel van deze spouwmuren liggen beschut ten opzichte van licht en wind en worden gebruikt als verblijfplaats door dwergvleermuizen. Het is waarschijnlijk geen toeval dat de hoogste concentratie territoria van Ruige dwergvleermuis juist hier is gevonden.

Op de locatie Bernard Zweersplein/Beinumlaan bevindt zich een kolonie Gewone dwergvleermuizen in de spouwmuur aan de zijkant van een flat . Het zou best kunnen zijn dat deze groep de hele westrand van Schiedam- Noord (Groenord en Woudhoek) bestrijkt. Van de Jozef Oreliosingel zijn enkele jaren achtereenvolgende meldingen gedaan door bewoners van een vleermuis in de flat in het najaar. Tijdens inventarisatie zijn hier op meerdere plekken in/aan deze flats paarverblijven vastgesteld. De grote parken achter de Zflats en het Schubert- en Lisztplein zijn aangewezen als belangrijk foerageergebied.

Amfibieën

Verspreid over het plangebied komen de groene kikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander voor.

Vissen

In de watergangen komen mogelijk de kleine modderkruiper en de bittervoorn voor.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde reptielen en/of bijzondere insecten of overige soorten te verwachten op de planlocatie. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; het plangebied voldoet hier niet aan.

Toetsing en conclusie

Gebiedsbescherming

Het plangebied is niet gelegen in of nabij beschermde natuurgebieden of de EHS. Deze natuurgebieden liggen op grote afstand van het plangebied en worden niet beïnvloed door het consoliderende bestemmingsplan. De Natuurbeschermingswet 1998 en het beleid van de provincie staan de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg.

Delen van het plangebied hebben op lokaal niveau een beschermde status in het kader van de stedelijke ecologische structuur, Groene Long van Schiedam

Soortenbescherming

Het bestemmingsplan is het besluit dat ingrepen mogelijk maakt en een aantasting van beschermde dier- of plantensoorten kan betekenen. Uiterlijk bij het nemen van een besluit dat ruimtelijke veranderingen mogelijk maakt, zal daarom zekerheid moeten zijn verkregen dat overtredingen van de Ffw niet optreden. Het bestemmingsplan is consoliderend van aard. Er worden geen concrete ontwikkelingen voorzien. De Flora- en faunawet staat de uitvoering van het bestemmingsplan dan ook niet in de weg. Het bestemmingsplan maakt echter altijd indirect (kleine) ontwikkelingen mogelijk. Verspreid over het plangebied worden soorten van tabel 1, 2 en 3 aangetroffen. Hieronder is aangegeven waar bij toekomstige ontwikkelingen rekening mee moet worden gehouden.

- Er dient voorafgaand aan een ontwikkeling altijd een quikscan te worden uitgevoerd op beschermde soorten flora en fauna.
- Er is geen ontheffing nodig voor de tabel 1-soorten van de Flora- en faunawet omdat hiervoor een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen van de Ffw. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht. Dat betekent dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.
- Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Verstoring van broedende vogels is verboden. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In het kader van de Flora- en faunawet wordt geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde. De meeste vogels broeden overigens tussen 15 maart en 15 juli (bron: www.vogelbescherming.nl).
- Voorafgaand aan een ontwikkeling dient nagegaan te worden of sprake is van potentieel leefgebied voor de tabel 2 en 3 soorten en broedvogels met vaste nesten. In dat geval is nader veldonderzoek noodzakelijk. Hierbij dient rekening gehouden te worden met het onderzoeksseizoen, dat over het algemeen tussen maart en oktober ligt.